

VILTVÄNLIG SKOGSVÅRD ARBETSINSTRUKTIONER

Innehåll

1 Skogens viktiga strukturdrag med tanke på viltet	4
2 Skogsförnyelsearbeten	5
3 Slyröjning	6
4 Röjning	7
5 Förröjning	8
6 Gallringsavverkning	9
7 Skötsel av övergångszoner	10
8 Restaurering av torvmark för viltbruk	11

Lästips:

Du kan sätta dig in i arbetsinstruktionerna ett kapitel åt gången. En skogsarbetare eller skogsägare som röjer plantskog får till exempel den behövliga informationen för arbetet genom att läsa kapitel 4. Vi rekommenderar ändå alla som är intresserade av viltskogar att också läsa kapitel 1.

Illustrationer:

Jari Kostet (pärmerna och sidorna 4 och 10).

Bilder:

Janne Miettinen (sidorna 5, 7 och 11), Juha Siekkinen (sidan 6) och Marko Svensberg (sidorna 8 och 9).

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET

1 Skogens viktiga struktur- drag med tanke på viltet

Det viktigaste för viltet i en skog härrör från arternas grundbehov, föda och skydd. En bra viltskog är typiskt blandskog med mycket blåbärsris och ett flerskiktat trädbestånd med tätare och glesare partier. Strukturellt mångskiftande blandskogar utgör en skogsmiljö med stor krontäckning där bestånden bildar helheter sammanlänkade med varandra. Tillräckligt stora skogklädda områden erbjuder också tjädrarna lämpliga revir. Bestånd med varierande täthet och olika kronskikt ger för sin del skydd nära markytan åt till exempel hönsfåglar, harar och rådjur.

På beståndsnivå är målet i viltskogar en blandskog med minst tre trädslag. Den eftersträlvade sammanlagda andelen minoritetsträd och buskar är minst 20 – 30 procent under hela omloppstiden och huvud-trädslaget utgör högst 80 procent av totalvolymen. I skogar som domineras av tall och lövträd ger gran och buskar, till exempel en, skydd åt skogshönsfåglar. Särskilt effektiva är små underväxtgranar och härskande granar med levande grenar som når ända ner till marken. I granskog hjälper tallar och lövträd ljuset att nå ner till fältskiktet. Blåbär och andra risväxter drar nytta av ljuset. Tallen ger dessutom vinterföda åt tjädern, björken åt orren och alen åt järpen.

Blåbäret är en nyckelart i den boreala skogen och utnyttjas av både hjortdjur och skogshönsfåglar. Blåbärets bär, blad och skott smakar som föda åt skogshönsfåglar så länge inte snön hindrar ätandet. Särskilt viktiga är områden med blåbärsris för skogshönsfåglarnas ungar eftersom ungarna under sina första veckor är beroende av det skydd som risväxterna ger och den föda i form av insekter som de hittar på blåbärsbladen. Även många andra risväxter erbjuder föda och skydd för skogshönsfåglarna.

Olika kronskikt och varierande täthet i trädbeståndet kan främjas med hyggesfritt skogsbruk och genom att spara viltbuskage. Träden i viltbuskagen ska gärna vara av olika storlek och trädslag. Viktigt är att det finns gran. Underväxt på andra ställen på figuren ger också skydd och kompletterar viltbuskagen. Lämpliga platser för viltbuskage är fuktiga sänkor, kantzoner och andra ställen som är svåra att nå med skördaren. Viltbuskagen kan utnyttjas vid avverkning för grupper av naturvårdsträd så att den strukturella mångfalden bevaras över omloppstiderna. Å andra sidan kan de också vid behov behandlas vid senare avverkningar och nya viltbuskage sparas i stället. Vanligen lämnas träden i viltbuskaget helt orörda, men vid behov kan enstaka träd fällas. Det är bra om viltbuskagen kan lämnas intill områden där det växer rikligt med blåbärsris. Viltbuskagen är oftast för tät för blåbärsriset och de fungerar snarare som viloplats för fåglarna.

Viltbuskage som lämnats kvar på ett förnyelseområde ger skydd och föda åt skogshönsfåglar, harar och hjortdjur.

2 Skogsförnyelsearbeten

Vid viltvänlig skogsförnyelse är målet att över omloppstiderna bevara särdrag som är viktiga för viltet, alltså från skogen som förnyas till den som anläggs. Om det naturliga plantuppslaget efter avverkningen är tillräckligt tätt och i gott skick kan man eventuellt spara i kostnaderna för markberedning och plantering eller sådd. Samtidigt bevaras vegetation och viltet hittar skydd genast efter förnyelseavverkningen. När man sparar naturligt plantuppslag hyggesrensas inte förnyelseområdet utan valet av plantor sker vid styröjningen.

Vid förnyelsen kan man gynna en blandning av barrträd. Att dra upp barrblandskog är också ekonomiskt fördelaktigt. En blandning där lite gran, 10 – 20 procent, bevaras till den andra gallringen försämrar inte märkbart det ekonomiska resultatet ens på kargare växtplatser som i första hand lämpar sig för tall. Därför kan man sträva efter blandskog vid plantering och sådd. Vid hyggesrensning kan man också spara tallar vid granplantering och granar vid plantering eller sådd av tall. Vanligen behöver lövträd inte förnyas genom odling utan besluten om ett lövinslag tas vid plantbeståndsvården.

Om skogsägaren är betänksam inför förnyelsebeslutet lönar det sig att noga överväga olika alternativ. En möjlighet är skogsförnyelse efter kalavverkning, en annan förlängd omloppstid genom höggallring och en tredje kalhyggesfritt skogsbruk med plock- och luckhuggning som ger varierande struktur på skogen. METSO-programmet erbjuder ett alternativ för de skogsägare som vill värna om den biologiska mångfalden i sin skog. Om skogen uppfyller de naturvårdsbiologiska kriterierna kan skogsägaren få ersättning för tidsbundet eller permanent skydd av området.

Mångsidiga grupper av sparträd med flera trädslag i olika nivåer erbjuder det bästa skyddet och den rikligaste födan för vilt.

Praktiska tips:

- Undvik onödig hyggesrensning på förnyelseområdet
- Utnyttja det naturliga plantuppslaget och markbered bara där det inte finns plantor
- Koncentrera naturvårdsträden i grupper intill värdefulla naturobjekt eller som delar av viltbuskage. Genom att spara döda träd eller kapa träd till högstubbar främjar du naturens biologiska mångfald
- Tidigare sparade viltbuskage kan användas som grupper av naturvårdsträd eftersom de ofta har flera kronskikt och därför ger variation i det kommande plantbeståndet och senare i gallringsskogen
- Vändhögläggning minimerar blottningen av mineralmark och sparar risväxternas rötter
- Vid plantering och sådd kan en blandning av gran och tall säkras redan från början till exempel med trädslagsandelar på 80 procent och 20 procent
- Undvik markberedning och uttag av hyggesrester i maj-juni när skogshönsfåglarna ruvar. Om arbetet måste göras just då, lokalisera bona med hjälp av en fågelhund, märk ut dem och skydda omgivningen med doft, till exempel tvål
- Om du tvekar inför förnyelseavverkning, överväg höggallring, kalhyggesfritt skogsbruk eller ta reda på möjligheterna att skydda skogen genom METSO-programmet (www.metsonpolku.fi).

3 Slyröjning

Med tanke på viltet är det viktigaste att styra utvecklingen mot blandskog vid slyröjningen. Spara därför så mycket tall som möjligt i granbestånd och gran i tallbestånd. Lövträdens snabba längdtillväxt i plantskedet gör att ett stort lövinslag försämrar barrträdens tillväxt. Lövträd kan ändå sparas med noggrann planering; i större luckor, i sänkor och i figurens kanter där grannbeståndet beskuggar plantskogen. Lövinslag växer upp också senare.

Vid slyröjningen kan du som skydd lämna täta viltbuskage, som kan vara allt från en grupp med några träd upp till 2 ar stora. De kan ha sparats redan vid hyggesrensningen. Träden får gärna vara av olika storlek och trädslag. Buskagen kan i fortsättningen utvecklas till grupper av naturvårdsträd. Lämpliga träd för viltbuskage finns ofta i fuktiga sänkor eller nära figurens kanter. Det lönar sig att lämna viltbuskagen intill områden där det växer rikligt med blåbärsris. Spara sådan underväxt som ger skydd också i andra delar av området. Det är värt att beakta övergångszonerna mellan skog och torvmark, åker eller vattendrag. Det finns specifika arbetsinstruktioner för dessa områden och det lönar sig att börja sköta dem systematiskt redan vid slyröjningen.

Praktiska tips:

- Gynna blandskog
 - ▶ Spara tillräckligt med tall i granbestånd och gran i tallbestånd
 - ▶ Spara lövträd på utvalda platser: i stora luckor, i sänkor och i skuggiga kantzoner
 - ▶ Spara om möjligt sådana träd och buskar som ökar skogens biologiska mångfald (en, rönn, al med flera) men som inte hämmar barrträdens längdtillväxt. På enar kan du till exempel kapa bara toppen eller en gren.
- Börja planeringen av viltbuskage redan vid slyröjningen och spara trädgrupper med flera olika trädslag
- Vid slyröjningen kan du spara viltbuskage i sänkor och i områdets skuggiga kanter
- Viltbuskagen påverkar inte Kemera-stödet om de utgör mindre än 10 procent av totalarealen och skiljer sig tydligt från omgivningen - det lönar sig att meddela om dem i stödansökan så att informationen når Skogscentralen
- Viltbuskagen kompletterar grupperna av naturvårdsträd som även de lämnas orörda.

Vid slyröjning är det viktigt för viltet att man bevarar en barrträdsblandning och en varierande struktur. I förgrunden ett viltbuskage i ett talldominerat plantbestånd. Buskaget består av både gran och lövträd.

4 Röjning

Med tanke på viltet är det väsentliga vid plantskogsröjningen att bevara blandskogskaraktären och gynna variation i trädens storlek och avstånd från varandra. Lämna som skydd 4-5 viltbuskage per hektar. Skogsägare som vill prioritera vilt kan lämna ännu fler. En tumregel är att vid plantskogsröjningen lämna minst 2 viltbuskage per arbetsdag. Träden i buskagen ska gärna vara av olika storlek och trädslag. Storleken på buskaget kan variera mellan en liten grupp på några träd och två ar. Om viltbuskagens medelstorlek är 0,5 ar, så täcker 4 buskage 2 procent av ett område på en hektar. De här varierande buskagen kan senare utvecklas till grupper av naturvårdsträd. Lämpliga ställen för viltbuskage är ofta fuktiga sänkor, kantzoner och ställen där det växer rikligt med blåbärsris. Spara sådan underväxt som ger skydd också i andra delar av området. Små granar i luckor kompletterar viltbuskagen och ger skydd för viltet. De stör inte heller kommande gallringar. Granar kan också toppas i stället för att sågas ner.

Spara minst tre trädslag för att bevara blandskogskaraktären. I viltvänlig skog är den eftersträlvade sammanlagda andelen annat barrträd och lövträd minst 20 - 30 procent och huvudträdslagets andel högst

Viltbuskage, blandbestånd och rikligt med blåbärsris gör plantskogen viltvänlig utan märkbara kostnader. I buskaget är trädens diametertillväxt långsammare än utanför, men trädens totalvolym växer med ungefär samma hastighet som i andra delar av beståndet.

80 procent av totalvolymen. Koncentrera lövträden till områdets öppna kanter och särskilt i norra Finland till viltbuskagen, så tar de inte för mycket plats av barrträden som kan utvecklas till stockträd. Lövträd kan gynnas kostnadseffektivt där alternativet är barrträd av dålig kvalitet, vilket ofta gäller i kanterna av en figur. I ljusa kantzoner producerar björk och al också mer hängen som orren och järpen behöver.

Praktiska tips:

- Spara vid röjning viltbuskage av storleken några träd till 2 ar, minst en för varannan tankning eller en under förmiddagen och en under eftermiddagen (målet 4-5 stycken/hektar)
- Viltbuskagen påverkar inte Kemera-stöden om de utgör mindre än 10 procent av totalarealen och skiljer sig tydligt från omgivningen- det lönar sig att meddela om dem i stödansökan så att informationen når Skogscentralen
- Gynna blandskog - i viltskog utgör huvudträdslaget högst 80 procent av totalvolymen
 - ▶ I tallskog gran och lövträd
 - ▶ I granskog tall och lövträd
 - ▶ På kargare växtplatser hinner du minska andelen gran och lövträd vid gallringarna
- Lämna viltbuskagen intill ställen med mycket risväxter
- Spara buskar (till exempel en) och underväxt (gran, al, rönn med mera) om de inte växer vid basen av gagnvirkesträd
- Märk ut buskagen med fiberband redan när du bekantar dig med plantskogen som ska röjas
- Notera viltbuskagen i figuruppgifterna så vet också maskinföraren att spara dem vid gallringen
- Sköt övergångszonerna enligt specifika instruktioner.

5 Förröjning

För viltet är det viktigt att man vid förröjningen sparar skydd nära markytan, det vill säga träd i olika kronskikt och på olika avstånd från varandra. Lämna som skydd 4-5 viltbuskage per hektar. En tumregel är att vid förröjningen lämna minst 3-4 viltbuskage per arbetsdag eller en för varje sågad tank. Om man vill kan man lämna fler. Det är bra om träden i buskaget är olika stora och av olika trädslag. Storleken på buskaget kan variera mellan en grupp på några träd och 2 ar. Om deras medelstorlek är 0,5 ar, så täcker 4 viltbuskage 2 procent av en hektar. De här varierande buskagen kan senare utvecklas till bra grupper av naturvårdsträd. Lämpliga ställen för viltbuskage är ofta i fuktiga sänkor eller nära områdets kanter. Viltbuskagen kan också gärna lämnas intill ställen där det växer rikligt med blåbärsris. Spara sådan underväxt som ger skydd också i andra delar av området, åtminstone i luckor mellan de härskande träden. Granar kan också toppas i stället för att sågas ner.

Även vid förröjningen beaktas variationen i trädslag, trots att beståndets trädslagsfördelning formas i huvudsak vid gallringen. I barrskog eftersträvas en sammanlagd andel på 20 - 30 procent av det andra barrträdsslaget och lövträd, och att huvudträdslaget utgör högst 80 procent av totalvolymen. Lövträd kan lämnas särskilt i kantzoner och speciellt i norra Finland i viltbuskagen, så de inte tar för mycket plats av huvudstammarna. I kantzoner, men också annanstans, kan lövträd få växa kostnadseffektivt där alternativet är barrträd av dålig kvalitet. Ett undantag är alen, som det i huvudsak lönar sig att spara i mer skyddade delar av området.

Praktiska tips:

- Bedöm behovet av förröjning
- Avlägsna underväxten runt basen av gagnvirkesträden och där den skymmer sikten men spara den i luckor.
- Spara vid förröjningen viltbuskage, vilkas storlek varierar från några träd till 2 ar, en per varje sågad tank (målet 4-5 stycken/hektar)
- Gynna blandskog - i viltskog utgör huvudträdslaget högst 80 procent av totalvolymen
 - ▶ I tallskog gran och lövträd
 - ▶ I granskog tall och lövträd
 - ▶ På kargare växtplatser hinner du minska andelen gran och lövträd vid gallringarna
- Spara skydd så att den horisontella sikten även efter gallringsavverkning är i medeltal 20-70 meter
- Lämna viltbuskage intill ett ställe med mycket risväxter
- Spara buskar (till exempel en) och underväxt (gran, al, rönn med mera) om de inte växer vid basen av gagnvirkesträd
- Du kan märka ut ett viltbuskage eller två med fiberband redan när du bekantar dig med området som ska gallras. Använd vid behov reflekterande band (till exempel på torvmark som ska avverkas på vintern)
- Notera viltbuskagen som punktförekomster i figuruppgifterna - då vet maskinföraren att spara dem vid gallringen
- Sköt övergångszonerna enligt specifika instruktioner.

◀ Bedöm behovet av förröjning noggrant. I beståndet på bilden behövs ingen förröjning eftersom sikten till trädens bas är tillräcklig.

6 Gallringsavverkning

Vid gallringsavverkning i viltskog strävar man till blandskog som erbjuder skydd och föda, rikligt med blåbärsris och variation i trädens storlek och avstånd till varandra. Som skydd lämnas viltbuskage, som i storlek kan variera från en grupp med några träd till 2 ar. Träden i viltbuskaget ska helst vara av olika storlek och olika trädslag. Lämpliga ställen för buskagen är fuktiga sänkor, kantzoner eller andra ställen som det är svårt att nå med skördaren. De här strukturellt varierande buskagen kan senare utvecklas till bra grupper av naturvårdsträd. Viltbuskagen kan gärna vara intill områden där det växer rikligt med blåbärsris. Spara 4-5 viltbuskage per hektar. Med medelstorleken 0,5 ar täcker 4 viltbuskage 2 procent av en hektar. Spara också eventuella viltbuskage som lämnats tidigare. Vid behov kan viltbuskagens läge ändras eller antalet ökas. Det lönar sig att spara underväxt också på andra ställen på åtgärdsfiguren.

Vid viltvänlig gallringsavverkning bevaras eller främjas blandskogskaraktären. Målet är minst 3 trädslag (vanligen tall + gran + ett lövträd) och att huvud-trädslaget utgör högst 80 procent av beståndets totalvolym. Vill man vara riktigt viltorienterad kan man gynna minoritetsträdslag vid valet av träd som ska sparas. Vid gallringar ger man livsrum speciellt åt de träd som är värdefulla för vilt och naturvård, såsom ädla lövträd, asp, sälg, björk, underväxtgranar, grupper av alar och tallar som tjädern kan äta av. Lövträden kan koncentreras till områdets öppna kanter och särskilt i norra Finland till viltbuskagen, så tar de inte så mycket plats av barrträden. I kantzonerna kan lövträd gynnas kostnadseffektivt om barrträden är av dålig kvalitet.

Ett bra viltbuskage består av flera trädslag i olika kronskikt, men det behöver inte vara stort till arealen.

I viltskog lönar det sig alltid att använda höggallring om det stöder skogsägarens mål och är ändamålsenligt med tanke på de kvarblivande trädens tekniska kvalitet och kronornas skick. Vid höggallring blir omloppstiden längre och krontäckningen ökar samtidigt som blåbäret gynnas. Målet är gallring till varierande beståndstäthet; man lämnar vissa ställen ogallrade och oröjda och tar bort grupper av träd. Vid huggning av dikeslinjer lämnas oröjda ställen för att avbryta de långa öppna linjerna där rovfågarna har lätt att jaga. Genom att avlägsna trädgrupper friställer man underväxt och behärskade träd. Det här är särskilt viktigt i bestånd som håller på att utvecklas till skuggiga granskogar. Avverkningen av trädgrupper hjälper ljuset att nå marken. Det här skapar strukturell variation i skogen och gynnar blåbär och andra risväxter.

Praktiska tips:

- Spara 4-5 viltbuskage per hektar, deras storlek kan variera från en grupp på några träd till 2 ar
- Gynna blandskog - i viltskog utgör huvudträdslaget högst 80 procent av totalvolymen
 - ▶ I tallskog gran och lövträd
 - ▶ I granskog tall och lövträd
- Spara buskar (till exempel en) och underväxt (gran, al, rönn med mera) om de inte växer vid basen av gagnvirkesträd
- Som mål vid gallring kan du ha en horisontell sikt på i medeltal 20-70 meter
- Överväg att genomföra gallringen som höggallring om det i det kvarblivande trädbeståndet finns tillräckligt livskraftiga stockträd av god kvalitet
- Kontrollera i terrängen och på kartan tidigare viltbuskage och markeringar och märk ut nya
- Lämna ogallrade ställen längs dikeslinjer.

7 Skötsel av övergångszoner

I övergångszonen mellan skog och torvmark kombineras många egenskaper som är viktiga för viltet. Träden i övergångszonen är ofta av olika trädslag och olika kronskikt, blåbärsris och andra risväxter är livskraftiga och jordmånen innehåller tillräckligt med fukt för en mångsidig och riklig insektafauna. Övergångszonerna hör till de viktigaste miljöerna för skogshönsfåglarnas ungar och det lönar sig att försöka bevara krontäckningen där. Plockhuggning och höggallring hör till de bästa skötselmetoderna.

Viktiga egenskaper med tanke på viltet finns också i övergångszoner mellan skog och vattendrag och i halvöppna kantskogar mellan skog och åker, där särskilt däggdjursviltet trivs. Skötselinstruktionerna för övergångszoner kan också tillämpas på mycket små arealer, såsom sumpmarker och periodiska våtmarker.

Övergångszonen mellan torvmark och skog karaktäriseras ofta av ett långsamt sluttande kronskikt. Vid skötseln lönar det sig att gynna de värdefulla särdragen och genom plockhuggning bevara karaktären av blandskog med olika kronskikt och varierande beståndstäthet.

Praktiska tips:

- Märk ut övergångszonen på kartan: som egen figur eller som punktförekomst
- Undvik förröjning
- Planera åtgärderna när marken är ofrusen, avverka vid tjäle eller med utrustning som inte söndrar markytan
 - ▶ Dra det yttersta körstråket på bärande mark
 - ▶ Lämna minst 15 meter som övergångszon även om förändringarna är kraftiga och området smalt
- Gör på sin höjd stickspår i övergångszonen
- Avverka helst med höggallring eller plockhuggning
- Främja den strukturella variationen genom att spara busksnår och ta bort trädgrupper
- Skötselinstruktionerna för övergångszoner kan också tillämpas på mycket små arealer, såsom sumpmarker och periodiska våtmarker
- Spara viltbuskage av varierande storlek, från grupper med några träd till 1-2 ar, en liten övergångszon kan också vara ett enhetligt viltbuskage
- Gynna blandskog - spara minoritetsträd, buskar och döda träd
 - ▶ I tallskog gran och lövträd
 - ▶ I granskog tall och lövträd
- Lämna det yttersta diket orört eller dämm upp det om möjligt

8 Restaurering av torvmark för viltbruk

Sådana torvmarker där trädens tillväxt inte ökat på önskat sätt trots dikning och/eller gödsling lämpar sig för viltbruk. Restaurering utesluter inte virkesproduktion, och man kan uppnå märkbara fördelar i skötseln av viltets

livsmiljöer. Öppna torvmarker är bra livsmiljöer för ripan och de erbjuder orren spelplatser. Genom restaurering av övergångszoner kan man åstadkomma bra miljöer för skogshönsfåglarnas ungar. På restaurerade torvmarker kan också sädgåsen häcka och när vattenhushållningen återställs trivs många vattenfåglar och vadare i flarkarna och gölarna. Vill man prioritera bra livsmiljöer för vattenfåglar kan man restaurera torvmarker till grunda våtmarker med öppna vattenspeglar.

Praktiska tips:

- Välj som objekt en dikad torvmark där träden inte vuxit på önskat sätt
- Bedöm restaureringsmålet och torvmarkens ursprungliga skick; torvmarker som före nydikningen varit öppna kan gärna göras ganska öppna igen, men där det växer träd kan det räcka med att återställa vattenhushållningen
 - ▶ I syfte att främja naturens mångfald ska man på utdikade torvmarker med liten avkastning (tvinmarker) lämna kvar minst 20 stammar per hektar. Rekommendationen är att träden lämnas i grupper.
 - ▶ Om objektet varit skogsbruksmark ska restaureringsplanen godkännas av Finlands skogscentral
 - ▶ Spara torrakor och gamla tvinvuxna träd
 - ▶ Undvik att röja glasbjörk i mitten av en torvmark där träden har avverkats (på grund av riklig skottbildning)
 - ▶ Røj glasbjörk vid kanterna av området som restaureras så får ripan fina matplatser i kantzonen tack vare skottbildningen
 - ▶ Mindre virkesmängder kan lämnas på torvmarken – de bryts ner och försvinner till största delen på några år
 - ▶ Från virkesrika ställen kan virket köras ut i samband med avverkning på grannfigurerna
- Jämför kostnaderna för olika metoder för restaurering av vattenhushållningen (igentäppning av diken/uppdämning/avlägsnande av träd)
- Utför igentäppning och/eller uppdämning av diken så att verkningarna hålls under kontroll
 - ▶ Gör en noggrann avvägning så att åtgärderna inte skadar någon annans mark
 - ▶ Styr vattnet från dikningsområdena till torvmarken som restaureras
 - ▶ Börja igentäppningen av diken och uppdämningsarbetet vid övre loppet
 - ▶ Täpp igen dikena så att stället hålls högre än den omkringliggande torvmarken också efter sammanpackning
 - ▶ Gör från diket ytvallar som styr vattnet så att det breder ut sig jämnare på tegarna
 - ▶ Om du inte får lov av grannen att täppa igen ett rådike, be om lov att göra korta (5-10 m-ter långa) avledningsdiken om marken sluttar åt ditt håll
- Kombinera regleringen av vattenhushållningen med skötseln av övergångszonen

Om livsmiljön är minst några hektar stor och det finns riprevir tillräckligt nära kan den restaurerade torvmarken snabbt bli ett nytt riprevir. Orren spelar också gärna på torvmarker som är tillräckligt öppna. Restaurering av torvmark för viltbruk begränsar inte möjligheterna att utnyttja skogen för virkesproduktion, så länge restaureringen koncentreras till exempel till nydikningar och förändringar där trädens tillväxt är svag.

